

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

04 aprilie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Elena Covalenco,

Judecători Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu, Galina Stratulat și Oleg Sternioală,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului

Caranicolov Serghei XXX, născut la
XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 12.10.2011 – 05.11.2013;

2. Instanța de apel: 31.01.2014 – 03.04.2014;
02.02.2015 – 17.06.2015;
19.08.2016 – 13.12.2016;

3. Instanța de recurs:

18.02.2016 – 12.07.2016;
13.02.2017 – 04.04.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința și încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 05 noiembrie 2013 și, respectiv, din 08 noiembrie 2013, Caranicolov Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(2) lit.c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a practica orice activitate legată de răspundere materială pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 3 ani, cu obligarea inculpatului de a recupera părții civile prejudiciul material cauzat în termen de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, încasându-se de la Caranicolov Serghei în beneficiul ÎM „Auto Mall” SRL prejudiciul material în sumă de 43805,10 lei. În rest, pretențiile au fost lăsate fără examinare.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Caranicolov Serghei, fiind angajat în funcția de depozitar la ÎM „Auto Mall” SRL, str.Petricani 17, mun.Chișinău, la 13 iulie 2011, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a sustras piese auto, conform procesului-verbal și actului de verificare a inventarierii la ÎM „Auto Mall” SRL din 13-15 iulie 2011, cauzîndu-i astfel părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 43806 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul S.Russ în numele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărîri, prin care

S.Caranicolov să fie achitat, invocând că instanța a apreciat arbitrar și eronat probele și circumstanțele cauzei; - fapta nu întrunește elementele infracțiunii; - instanța neîntemeiat a respins cererea apărării privind dispunerea unei expertize judiciar-contabile; - instanța arbitrar a stabilit cuantumul valorilor mobiliare pretinse a fi sustrate de către inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2014, apelul declarat de către avocatul S.Russ în numele inculpatului a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, prin care S.Caranicolov a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 150 unități convenționale.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, încasându-se de la Caranicolov Serghei în beneficiul ÎM „Auto Mall” SRL prejudiciul material în sumă de 4800 lei.

Instanța de apel a constatat că, Caranicolov Serghei, fiind angajat în funcția de depozitar la ÎM „Auto Mall” SRL, avînd acces la bunurile materiale, urmărind scopul de profit, a sustras pe ascuns piese auto: un reductor de pornire la prețul de 200 lei, 10 reductoare la prețul de 300 lei o unitate, în sumă totală de 3000 lei și diferite piese auto la prețul de 1600 lei, cauzîndu-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 4800 lei.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, sustragerea bunurilor a fost săvîrșită de către inculpat, căruia nu i-au fost încredințate aceste bunuri însă care, în virtutea funcției deținute a avut acces la ele.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, acuzarea nu a prezentat probe care să confirme că inculpatului i-au fost încredințate bunurile materiale ce-i aparțin ÎM „Auto Mall” SRL și că acesta îndeplinea acțiuni de dispunere, administrare, transportare ori păstrare a acestora. Mai mult, a precizat că din probele administrare este probată sustragerea bunurilor materiale doar în sumă de 4800 lei.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței, invocînd că instanța de apel a apreciat arbitrar probele cauzei, fără a le cerceta în ansamblu și detaliat, limitîndu-se doar la enumerarea lor;

- avocatul V.Cazanir în numele părții vătămate care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței, invocînd că, faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, instanța de apel pripit ajungînd la concluzia că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit.c) Cod penal, vinovăția acestuia în comiterea respectivei infracțiuni, fiind dovedită prin cumulul de probe administrate.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 noiembrie 2014, recursurile declarate au fost admise, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a menționat că, instanța de apel, judecînd apelul declarat de către avocatul S.Russ în numele inculpatului, nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și nu s-a

pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, constatînd, fără o argumentare cuvenită, că inculpatul a săvîrșit infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(1) Cod penal și fără a face o analiză amplă a tuturor probelor administrate în cauză.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015, apelul declarat de către avocatul S.Russ în numele inculpatului a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, prin care S.Caranicolov a fost achitat de sub învinuirea în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit.c) Cod penal și respectiv, acțiunea civilă înaintată de către ÎM „Auto Mall” SRL a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de apel a conchis că la materialele cauzei nu există probe concludente, utile și veridice ce ar dovedi vinovăția lui S.Caranicolov în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit.c) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a indicat că declarațiile martorilor R.Solomon, S.Grაციov, A.Badiuc și N.Jaliuc nu pot fi acceptate deoarece, aceștia erau colegi de serviciu cu S.Caranicolov și ar fi putut fi implicați în dispariția pieselor auto. La fel, a indicat instanța că, la angajarea inculpatului în calitate de depozitar nu a fost efectuată o inventariere obligatorie pentru a stabili care bunuri sînt transmise în gestiunea acestuia.

Complementar, instanța a stabilit că acuzarea nu a prezentat nici o probă care ar confirma că piesele procurate de martori de la inculpat sînt anume de la depozitul părții vătămate, piesele nefiind ridicate și recunoscute în calitate de corpuri delictive, nefiind stabilită denumirea, codul de identificare, seria de producere etc., prin care să fi fost posibil de stabilit dacă aceste piese fac parte din partida importată de ÎM „Auto Mall” SRL. În consecință instanța de apel a conchis că acuzarea nu a răsturnat versiunea inculpatului, precum că piesele pe care le-a vîndut i-au fost aduse de către prietenul său din Franța, or, martorul S.Tonciu a confirmat cele invocate de către acesta.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței, pe motiv că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța a apreciat arbitrar și eronat probele și circumstanțele cauzei, neîntemeiat ajungînd la concluzia că contractul de răspundere materială deplină semnat de către inculpat este lovit de nulitate și că bunurile care au fost însușite de către inculpat au fost încredințate acestuia în virtutea funcției pe care o deținea în baza contractului individual de muncă nr.50/2011 din 03.05.2011;

- avocatul V.Cazanir în numele părții vătămate care, invocînd prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța a apreciat arbitrar și eronat probele și circumstanțele cauzei, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzută de art.191 alin.(2) lit.c) Cod penal fiind dovedită cu certitudine și fără echivoc prin cumulul de probe administrate la cauză.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2016, recursurile ordinare declarate de către procuror și avocatul V.Cazanir în numele părții vătămate au fost admise, casată total decizia și dispusă rejudecarea

cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a menționat că, instanța de apel și-a motivat insuficient decizia pronunțată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar argumentele recurenților, referitor la faptul că instanța nu a dat o apreciere obiectivă declarațiilor însuși ale inculpatului, care la urmărirea penală a recunoscut parțial vina, a martorilor S.Gracicov, S.Zgardan, R.Solomon, A.Iabanji, S.Tonciu în coroborare cu celelalte probe administrate în cauză, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, și-au găsit confirmare.

La fel, instanța de recurs a indicat că, instanța de apel urma să cerceteze și să analizeze aspectele învinuirii înaintate, precum și să constate dacă în acțiunile inculpatului sunt sau nu prezente elementele infracțiunii incriminate, sau dacă acțiunile acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii contra patrimoniului.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, apelul declarat de către avocatul S.Russ în numele inculpatului a fost respins ca nefondat și menținută sentința, fără modificări.

Instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc.

Consecvent, instanța de apel a indicat că, vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile reprezentantului părții vătămate V.Cazanir, ale martorilor S.Gracicov, A.Iabanji, R.Solomon, S.Zgardan, S.Tonciu, A.Iamov, A.Badiuc, N.Jaliuc și actele cauzei - contractul individual de muncă nr.50/2011 din 03.05.2011; ordinul de angajare nr.34 din 03.05.2011 și procesele-verbale ale inventarierii la ÎM „Auto Mall” SRL din 13-15.07.2011, inclusiv cel final din 13-22.07.2011.

Astfel, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal este dovedită cu certitudine și fără echivoc, fiind întrunite atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a respectivei infracțiuni, iar declarațiile inculpatului, instanța de apel le-a considerat făcute în scopul de a se eschiva de la răspundere penală.

Consecvent, cu referire la pedeapsa aplicată, instanța de apel a reținut că prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.61, 75-77 Cod penal, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost judecat, că este caracterizat pozitiv și corect i-a stabilit acestui o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei.

11. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul A.Mîrzîncu în numele inculpatului care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri, prin care S.Caranicolov să fie achitat, pe motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunii; - instanțele judecătorești au apreciat

eronat și arbitrar probele administrate, vinovăția inculpatului nefiind probată; - au încălcat principiul prezumției nevinovăției; - instanța de apel nu s-a expus motivat asupra argumentelor inculpatului.

12. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal consideră că recursul declarat de către avocatul A.Mîrzîncu în numele inculpatului urmează a fi admis din următoarele considerente.

În sensul art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Potrivit art.414 alin.(1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal și nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În conformitate cu prevederile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal atestă că, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit legislației în vigoare, în sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, prin apel, se transmit instanței de apel: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis.

Avînd în vedere aceste prevederi legale, Colegiul penal conchide că instanța de apel nu s-a conformat acestora la judecarea apelului.

Astfel, Colegiul penal constată că, potrivit ordonanței din 06.02.2013 privind modificarea învinuirii în ședința de judecată în sensul agravării ei, S.Caranicolov a fost învinuit în faptul că a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(2) lit.c) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile (f.d.124, 208-209 v.1).

Prin sentința primei instanțe din 05.11.2013, s-a constatat că S.Caranicolov, fiind angajat în funcția de depozitar la ÎM „Auto Mall” SRL, avînd scopul *sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane*, a sustras piese auto în sumă totală

de 43805,10 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, acțiunile acestuia fiind calificate în baza art.191 alin.(2) lit.c) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței menționate, a conchis că prima instanță corect a constatat că S.Caranicolov, avînd scopul *sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane*, a sustras piese auto în sumă totală de 43805,10 lei, menținînd sentința.

În același timp, instanța de apel în descriptivul deciziei a indicat că întreaga sistemă de probe examinate demonstrează că inculpatul *a delapidat averea străină, adică a însușit ilegal bunurile altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului*, cu cauzare de daune în proporții considerabile.

Astfel, Colegiul constată că instanțele de judecată, contrar prevederilor art.394 Cod de procedură penală, nu au stabilit fapta conform învinuirii aduse lui S.Caranicolov prin ordonanța din 06.02.2013, făcînd în acest sens concluzii contradictorii.

Totodată, analizînd materialele cauzei și, în mod special, procesul-verbal și partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se observă că instanța a descris declarațiile inculpatului S.Caranicolov date în calitate de bănuit și învinuit (f.d.62, 74 v.1), inclusiv cele date în prima instanță (f.d.116-117 v.1), și probele scrise - procesul-verbal al inventarierii la ÎM „Auto Mall” SRL din 13-15.2011 (f.d.17 v.2), procesul-verbal final de inventariere la ÎM „Auto Mall” SRL din 13-22.2011 (f.d.18-132 v.2) care, deși au fost puse la baza condamnării inculpatului, însă aceste probe, nu au fost cercetate în ordinea prevăzută de lege.

Prin urmare, instanța de apel în hotărîrea pronunțată a reținut probe, fără a le verifica în ședința instanței de apel, sub aspectul cercetării nemijlocite, prin citirea lor în ședința de judecată și consemnarea acestora în procesul-verbal, adică în conformitate cu prevederile art.414 alin.(1), (2) și (6) Cod de procedură penală, și nu le-a apreciat separat, în coroborare din punct de vedere al pertinentei și concludenței.

Concomitent, Colegiul penal atestă că, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Astfel, în decizia sa din 12.07.2016, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție casînd decizia instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, a indicat că instanța de apel urmează să cerceteze și să analizeze aspectele învinuirii, precum și să constate dacă în acțiunile inculpatului sunt sau nu prezente elementele infracțiunii incriminate, sau dacă acțiunile acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii contra patrimoniului.

Rejudecînd cauza, instanța de apel a omis prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală și nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs.

Colegiul conchide că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 și 417 Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărîre neîntemeiată și nemotivată.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Avînd în vedere că erorile de drept menționate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația ca în conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și recurs, să respecte prevederile art.394, 414 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărîre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art.424 alin.(2), 434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Caranicolov Serghei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016 în cauza penală în privința lui Caranicolov Serghei și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 27 aprilie 2017.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală